

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4CoP/64/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3714202892
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Lichnerová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3714202892.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne vo veci starostlivosti o maloletého H. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, dieťa rodičov E. V., bytom H. T., O. P. XXX/X a Ing. H. Q., bytom H. T., J. XXXX/XX, zastúpeného JUDr. Annou Kubovičovou, advokátkou so sídlom Považská Bystrica, Tatranská 300/8, o zrušenie striedavej osobnej starostlivosti, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 03. júla 2014, č.k. 11P/41/2014-57 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e.**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa nariadil predbežné opatrenie, ktorým mal. H. zveril do osobnej starostlivosti matky. Zároveň uložil otcovi dieťaťa povinnosť prispievať na výživu mal. H. V. sumou 30,- Eur mesačne, ktoré bude poukazovať do 15. dňa v mesiaci vopred do rúk matky maloletého. Trvanie tohto predbežného opatrenia obmedzil do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 11P/41/2014 o návrhu rodičov na zrušenie striedavej osobnej starostlivosti nad mal. H.. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že v danej veci sú splnené podmienky pre nariadenie predbežného opatrenia v zmysle § 76 ods. 1 písm. a), b), § 102 ods. 1 O.s.p. Súd prvého stupňa konštatoval, že matka osvedčila existenciu právneho vzťahu účastníkov ako ich skutočnosť, že vzťahy účastníkov si vyžadujú dočasnú právnu úpravu. Mal. H. sa od začiatku mesiaca február 2014 nachádza výlučne v jej starostlivosti, pričom dieťa odmieta akýkoľvek kontakt s otcom, čo dieťa odôvodňuje jednak tým, že otec starostlivosť oň v minulosti zanedbával a túto ponechával len na starých rodičoch a jednak tým, že otec sa nevhodne v jeho prítomnosti vyjadruje na adresu jeho matky a jeho brata mal. E.. Samotná psychologička UPSVR Považská Bystrica vo svojej správe vyhotovenej na základe vyšetrenia mal. H. konštatovala, že v súčasnej dobe na strane mal. H. je vytvorený smerom k otcovi averzívny vzťah a mal. H. odmieta akúkoľvek komunikáciu a kontakt s otcom. Z. sa pritom v konaní Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. I4Em 2/2013 aj napriek tejto skutočnosti domáha realizácie výkonu rozhodnutia, ktorým bol mal. H. zverený do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že nariadenie predbežného opatrenia, je nevyhnutné pre zabezpečenie ochrany zdravia a priaznivého vývoja mal. H.. Keďže účelom predbežného opatrenia je v zmysle cit. zák. ustanovenia § 76 ods. 1 písm. a) O.s.p. určenie výživného v nevyhnutnej miere, ktoré je určené len na uspokojovanie základných osobných a životných potrieb oprávnenej osoby, súd v zmysle uvedených skutočností predbežným opatrením uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu mal. H. sumou 30,- Eur mesačne, ktorá suma matke poslúži až do právoplatného skončenia konania vo veci samej na uhrádzanie nákladov spojených so zabezpečením výživy mal. H.. Súd pri rozhodovaní o tejto časti návrhu zohľadnil aj fakt, že doposiaľ v konaní neboli preukázané aktuálne majetkové a zárobkové pomery otca a súd výšku výživného neurčil v zmysle návrhu matky (vo výške 150 Eur mesačne) aj z toho dôvodu, že vo veci samej by takto mohlo dôjsť k prejudikovaniu výšky vyživovacej povinnosti.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie otec mal. dieťaťa. Žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia zamietne. Mal za to, že v danom prípade sa nejedná o situáciu, ktorá by si vyžadovala existenciu naliehavej potreby operatívneho zákroku vo forme nariadeného predbežného opatrenia. Poukázal na to, že matka si v danom prípade uzurpovala právo mať dieťa vo výlučnej opatere a starostlivosti s tým, že mu ho nevydá, čo jasne prehlásila viackrát pred súdom v čase, keď sa realizoval výkon rozhodnutia a taktiež negovala existujúce platné nikým nezrušené rozhodnutie, ktoré vydal súd prvého stupňa v súvislosti so zriadením striedavej starostlivosti oboch rodičov. Uviedol, že problém striedavej starostlivosti nastal vtedy, keď matka začala poberať na maloletého rodinné prídavky z Rakúska vo výške 185 Eur mesačne. Matka z obavy, že príde o časť rodinných prídavkov začala maloletého brávať mimo času určeného rozsudkom, v čase keď mala dieťa vo svojej opatere ho intenzívne štvla proti nemu. Pod hrozbou trestu maloletého učila, ako má vypovedať na psychologickom vyšetrení a len z tohto dôvodu syn na psychologickom vyšetrení vypovedal v zmysle, že ho nemá rád a tiež nikoho z jeho rodiny. Opak je však pravdou, maloletý ho má rád, vždy sa o neho pekne staral, rovnako pekný a dôverný vzťah mal aj so starými rodičmi. Ďalej uviedol, že vždy, keď sa vrátil od matky, sťažoval sa na matkinho partnera p. T., že ho fyzicky trestá, zvyčajne údermi po tvári. Vzhľadom na to, že matka dlhodobo marila platný rozsudok a on sa nemohol dostať k synovi, podával opakovane na súd návrhy na výkon rozhodnutia. Matka dostala zo súdu dve výzvy na rešpektovanie rozsudku, tie boli neúčinné a matka marila platný rozsudok ďalej. Pokiaľ súd uložil matke pokutu 200 Eur za neuposlušnosť výziev a opakované marenie rozsudku v konaní o výkon rozhodnutia vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 14Em/2/2013, túto pokutu Krajský súd v Trenčíne zrušil s celkom iracionálnym odôvodnením, že ak by matka zaplatila pokutu, mohla by sa znížiť životná úroveň dieťaťa. Ďalej poukázal na to, že situácia sa vyhrotila začiatkom roka 2014, keď mal mať v opatere maloletého od piatku 31.01.2014 do piatku 14.02.2014. Dňa 05.02.2014 matka maloletého odviekla zo školy násilím napriek tomu, že v tom čase bol podľa rozsudku v jeho opatere. Od tohto času nemá so synom žiaden kontakt. Spochybnil starostlivosť matky o maloletého, ktorá pracuje dlhodobo v Rakúsku, kde vykonáva prácu opatrovateľky. V čase, keď je matka mimo Slovenska, sa o maloletého stará suseda alebo matkin partner T.. Za zarážajúce označil odôvodnenie napadnutého uznesenia, že maloletý sa mu odníma aj z dôvodu, že sa mu oň pomáhali starať aj jeho rodičia, avšak pre súd je akceptovateľné, že matka prebýva v Rakúsku a o maloletého sa stará prevažne suseda s T., ktorý jeho synov aj fyzicky trestá. Častokrát bývajú deti doma samé, bez dozoru dospeléj osoby pokiaľ je matka v Rakúsku, T. v práci a suseda nemá čas. Za klamlivé označil tvrdenie matky, že chodil pre syna do školy za asistencie polície, políciu volal dvakrát, keď matka násilím odviekla maloletého, alebo mu zabránila prebrať maloletého v súdom stanovenom termíne a mieste. Vyslovil názor, že toto snaženie matky má finančný motív, keď matka berie na obidvoch synov daňový bonus, plus rakúske rodinné prídavky, plus 150 Eur výživné na staršieho syna E.. Ďalej poukázal na to, že vec samá, a to zrušenie striedavej osobnej starostlivosti o maloletého je v štádiu znaleckého dokazovania a súd prvého stupňa s tým, že dieťa zveril do osobnej starostlivosti matky pochybil a svojím spôsobom prejudikoval rozhodnutie vo veci samej a protiprávne konanie matky konvalidoval. V tomto smere mu nebol nápomocný ani kolízny opatrovník, ktorý konštatoval, že matka na rozdiel od otca odmieta spoluprácu v programe Priority na rok 2014, kde odborní pracovníci ako sú psychológovia budú pracovať na zlepšení vzťahov a komunikácii v rodine. Mal za to, že súd prvého stupňa mal rozhodnúť za použitia ust. § 273a ods. 2 O.s.p. a umožniť, aby dieťa bolo podľa vykonateľného rozhodnutia vrátené tak, ako mu bolo zverené, čo je predmetom úpravy aj v ust. § 76 ods. 1 písm. b) O.s.p.

Matka v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca navrhla napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdiť. Poukázala na nezhody medzi otcom, ňou a jej partnerom, v dôsledku čoho podala aj s partnerom podnet na trestné stíhanie na otca na Obvodnom oddelení polície v Považskej Bystrici, ktoré je v ďalšom riešení. Pokiaľ sa týka pokút, o ktorých sa zmieňuje otec ohľadne nedodržiavania striedavej výchovy, tieto boli odvolacím súdom v Trenčíne zamietnuté, vzhľadom na to, že sa poctivo stará o obe svoje deti, zabezpečuje im všetky potreby a najmä preto, že mladší syn H. nechce chodiť k otcovi, pretože sa otec neustále vyjadroval negatívne pred ním na jej osobu, osobu jej partnera a dokonca aj na svojho staršieho syna E.. Okrem toho sa mu otec nevenoval, cítil sa u neho opustený, neustále tam plakával za ňou aj za bratom. Otec bol v Rakúsku zamestnaný na trvalý pracovný pomer, čiže o syna sa starala iba jeho matka a chodil po celej dedine a jeho známym, čím musel neustále meniť prostredie, čo malo na neho zlý psychický dopad. Uviedla, že otec si maloletého neustále kupoval iba drahými darmi a štvla ho proti vlastnej matke a bratovi, čím neustále narúšal aj

súrodenecké vzťahy, čím veľmi trpeli obaja synovia. Mal. H. odmietal k otcovi dobrovoľne chodiť, čo povedal bez jej prítomnosti kolíznemu opatrovníkovi, ktorý ho navštívil v škole, ako aj psychologičke Mgr. M.. Uviedla, že v septembri končí s prácou zahraničí ako opatrovateľka a ostáva s deťmi doma. Upozornila, že aj keď túto prácu vykonávala vždy v dvojtýždňových intervaloch, o jej deti bolo vzorne postarané a dosahovali výborné výsledky v škole. Obaja synovia skončili so samými jednotkami a pochvalami za vzorný prospech a správanie. Jej partner ju v týchto týždňoch zastúpil a deti ho majú veľmi radi a rozumejú si s ním.

Kolíznym opatrovník v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca navrhol napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdiť. Uviedol, že v súčasnosti prebieha na súde prvého stupňa konanie ohľadom zrušenia striedavej osobnej starostlivosti nad mal. H. a jeho zverenia do osobnej starostlivosti matky. Otec podal rovnaký návrh, ktorým žiadal o zverenie maloletého do jeho osobnej starostlivosti, avšak návrh vzal späť. Poukázal na to, že striedavá starostlivosť bola u mal. H. realizovaná do februára 2014. Od tejto doby mal. H. začal, podľa vyjadrenia matky, odmietat' chodiť k otcovi. Otec maloletého opakovane podal návrh na výkon rozhodnutia, v rámci ktorého bola matke uložená pokuta. S maloletým bol opakovane vykonaný pohovor ohľadom jeho zistenia názoru na trvanie striedavej starostlivosti, či už prostredníctvom opatrovníka alebo psychológa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica. Pri týchto pohovoroch maloletý odmietal akýkoľvek kontakt s otcom, odmietal aj krátkodobé a postupné stretávanie s otcom, napríklad aj u psychológa na ÚPSVaR, ktoré bolo maloletému z jeho strany navrhované. Ako dôvod svojho odmietavého postoja uvádzal skutočnosť, že je starší a chápe veci inak, prekáža mu, že otec a jeho matka nadávajú na jeho matku, zároveň bol vystrašený z polície, ktorú si otec privola ako asistenciu pri odovzdávaní dieťaťa. V názore mal. H. došlo k obratu jeho názoru na striedavú starostlivosť, nakoľko ešte v novembri 2013 nemal voči takejto úprave rodičovských práv a povinností námietky a chcel v nej zotrvať. Kolízny opatrovník poukázal na to, že nedokáže zistiť skutočnú príčinu zmeny postoja maloletého k striedavej starostlivosti a preto nedokáže ani posúdiť, aký dopad by malo na maloletého pokračovanie v striedavej starostlivosti proti jeho vôli. Matka maloletého uviedla, že ona plne rešpektuje názor maloletého a nebude ho proti jeho vôli nútiť chodiť k otcovi. Vzhľadom na absolútne odmietavý postoj maloletého v ďalšej realizácii striedavej starostlivosti - nechce sa s ním stretnúť, ak by ho stretol na ulici, tak ho obide, vyslovil obavu, že v prípade realizácie striedavej starostlivosti proti vôli maloletého, by mohlo dôjsť k ohrozeniu jeho zdravého vývoja. Prostredníctvom znaleckého dokazovania, ktoré bolo v tomto konaní nariadené, by mal znalec z odboru psychológie zodpovedať, čo je príčinou negatívneho vzťahu k otcovi a zároveň doporučiť vhodnú formu úpravy rodičovských práv a povinností tak, aby nebol ohrozený zdravý vývoj maloletého.

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 212 ods. 2 písm. a), § 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

Z obsahu spisu vyplýva, že v konaní vedenom na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 11P/41/2014 sa obaja rodičia podanými návrhmi domáhajú zrušenia striedavej osobnej starostlivosti nad mal. H., pričom matka ako aj otec žiadajú, aby dieťa bolo zverené do ich osobnej starostlivosti a aby druhý z rodičov bol zaviazaný prispievať na výživu mal. H. sumou 150 Eur mesačne. V uvedenom konaní súd prvého stupňa uznesením zo dňa 01.07.2014, č.k. 11P/41/2014-49 nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí. V priebehu konania po nariadení znaleckého dokazovania matka podala na súd prvého stupňa návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhala zverenia mal. H. do svojej osobnej starostlivosti a súčasne žiadala, aby bol otec zaviazaný prispievať na jeho výživu sumou 150 Eur mesačne dôvodiac, že striedavá osobná starostlivosť nad mal. H. sa realizovala zo strany oboch rodičov do konca mesiaca január 2014, pričom od začiatku mesiaca februára 2014 sa mal. H. nachádza výlučne v jej starostlivosti, keď kategoricky odmieta svojho otca. Podľa vyjadrenia matky tento postoj mal. H. k otcovi je dôsledkom, že počas realizácie striedavej osobnej starostlivosti sa pred maloletým H. nevhodne vyjadroval na jej adresu, na adresu jeho brata, pričom mal. H. sa nevenoval, jeho starostlivosť osobne nezabezpečoval a táto bola suplovaná len zo strany starých rodičov. Z prešetrenia pomerov kolíznym opatrovníkom dňa 12.05.2014, ktorý vykonal pohovor s maloletým H. vyplýva, že mal. dieťa prejavuje spokojnosť s aktuálnou situáciou, keď žije v domácnosti prakticky len s matkou, bratom E. a matkiným priateľom. Maloletý pritom odmieta tráviť čas s otcom z viacerých dôvodov, a to jednak preto, že spoločne trávili málo času a ďalším dôvodom je opakované nevhodné vyjadrovanie sa otca na adresu jeho matky a

jej partnera. Vážnou príčinou odmietania otca zo strany mal. H. sa tiež javí skutočnosť, že si otec preň opakovane prišiel v sprievode polície, čo na dieťa veľmi silne negatívne zapôsobilo. Tieto zážitky pretrvávajú vo vedomí dieťaťa a sú preň dôkazom, že otec ho nemá rád. H. názoru psychologičky kolízneho opatrovníka Mgr. O. M., mal. H. je vo veku, kedy sú jeho názory ovplyvňované dospelými a kedy sa nedokáže samostatne zorientovať v dôležitej situácii. Má tendenciu prikloniť sa k rodičom, u ktorého cíti väčšiu istotu, bezpečie, ku ktorému prechováva väčšiu mieru dôvery a vníma z jeho strany záujem o svoju osobu. V danom prípade je aktuálne týmto rodičom matka spolu so svojim partnerom a starším bratom E.. Prostredie matky je pre mal. H. pozitívnym vzorom rodinného života, a toto prostredie nie je nepriateľsky naladené voči otcovi. toho času maloletý H. otca jednoznačne odmieta a nemá záujem ani o krátkodobé návštevy v jeho domácnosti. Z uvedených skutočností vyplýva, že mal. H. je od februára 2014 v starostlivosti svojej matky, pričom vzťahy medzi rodičmi sú veľmi narušené.

Z ustanovenia § 76 ods. 1 písm. b/ O.s.p. vyplýva, že predbežným opatrením môže súd uložiť účastníkovi, aby odovzdal dieťa do starostlivosti druhého rodiča alebo starostlivosti toho, koho označí súd; alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

Starostlivosť, ktorá je predmetom tohto predbežného opatrenia, je inštitútom procesného práva a jeho úprava potvrdzuje provizórnosť ako pojmový znak predbežných opatrení. Preto odovzdanie dieťaťa do starostlivosti druhého rodiča, ktorú určí súd je v skutočnosti faktickým opatrením, ktorá neurčuje otázku budúcej osobnej starostlivosti. Rozhodnutie o takejto starostlivosti formou predbežného opatrenia trvá len dovtedy, kým súd rozhodne o osobnej starostlivosti podľa Zákona o rodine.

Odvolačný súd vzhľadom na vyššie uvedené zistené pomery maloletého dieťaťa, doposiaľ osvedčené okolnosti danej veci a stanovisko kolízneho opatrovníka, ktorý zastupuje maloleté dieťa a chráni jeho záujmy, dospel k záveru, že ponechanie maloletého dieťaťa v osobnej starostlivosti matky do rozhodnutia súdu prvého stupňa vo veci samej, t.j. o jej návrhu o zrušenie striedavej osobnej starostlivosti je v záujme mal. H., na ktorý záujem odvolací súd predovšetkým prihliadal. Zohľadnil najmä predovšetkým tú skutočnosť, že mal. H. je v starostlivosti matky od februára 2014. Pokiaľ otec v odvolaní namietal, že matka dlhodobo marila právoplatný rozsudok o striedavej osobnej starostlivosti rodičov nad mal. H., za čo jej bola uložená pokuta 200 Eur dňa 30.06.2014 v konaní vedenom pod sp. zn. 14Em/2/2013, ako aj sponchyboval starostlivosť matky o mal. H., je potrebné poukázať na vyjadrenie kolízneho opatrovníka k odvolaniu otca zo dňa 04.08.2014, z ktorého vyplýva, že s mal. H. bol opakovane vykonaný pohovor ohľadne zistenia názoru na trvanie striedavej starostlivosti, či už prostredníctvom kolízneho opatrovníka alebo psychológa ÚPSVaR Považská Bystrica, pri ktorých pohovoroch maloletý odmieta akýkoľvek kontakt s otcom, odmieta aj krátkodobé a postupné stretávanie sa s otcom napríklad aj u psychológa na ÚPSVaR v Považskej Bystrici. Vzhľadom na tento absolútne odmietavý postoj maloletého k ďalšej realizácii striedavej starostlivosti vyslovil kolízny opatrovník obavu, že v prípade realizácie striedavej starostlivosti proti vôli maloletého by mohlo dôjsť k ohrozeniu jeho zdravého vývoja. K námietke otca uvádzanej v odvolaní, že matka pracuje v Rakúsku, odvolací súd poukazuje na to, že nebolo v konaní preukázané, že počas obdobia týchto dvoch týždňov v mesiaci, nie je o mal. H. riadne zabezpečená starostlivosť. Tvrdenie otca o nedostatočnej starostlivosti o maloletého počas uvedeného obdobia nevyplýva ani zo šetrenia pomerov na strane maloletého kolíznym opatrovníkom. Odvolací súd s prihliadnutím na vyššie uvedené dospel k záveru, že nie je v záujme mal. dieťaťa, aby sa v súčasnej dobe realizovala striedavá osobná starostlivosť. Je potrebné zdôrazniť, že účelom predbežných opatrení je rýchle a pružne riešiť situáciu, keď je potrebný okamžitý zásah súdu a v prípade nariadenia predbežného opatrenia podľa § 76 ods. 1 písm. b) O.s.p. musí súd rozhodnúť najneskôr do 7 dní od doručenia návrhu. Nebolo možné v odvolacom konaní bez vykonania ďalšieho dokazovania dospieť k záveru, že nie je v záujme zdravého vývoja maloletého, aby zostal v prostredí u matky, v ktorom sa nachádza od februára 2014. Je potrebné uviesť, že predbežné opatrenie je len dočasného charakteru, neprejudikuje práva a záujmy účastníkov, neznamená konečnú úpravu vo veci samej, ktoré v súčasnosti na súde prvého stupňa prebieha a v ktorom môžu účastníci prednášať svoje návrhy a navrhovať na preukázanie svojich tvrdení dôkazy. Do rozhodnutia vo veci samej je však potrebné, aby sa odstránila neistota ohľadne starostlivosti o maloletého, vyplývajúca z nezhôd medzi jeho rodičmi.

Odvolačný súd sa stotožňuje aj s nariadením predbežného opatrenia v zmysle § 76 ods. 1 písm. a/ O.s.p., ktorým bolo otcovi uložené platiť výživné na mal. H. v nevyhnutnej miere. Pre nariadenie

tohto predbežného opatrenia sa vyžaduje iba preukázanie aktívnej a pasívnej legitímácie účastníkov a osvedčenie, t.j. rodinný vzťah, ktorý podľa Zákona o rodine opodstatňuje platenie výživného.

Z týchto dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.